

Landskap: Skåne Upptecknat av Byggn. J. Ing. Persson
 Härad: Bara Adress: St. Gråbrödersg. 13, Lund
 Socken: (St) Mölleberga Berättat av: min mor Hanna Hansson
 Uppteckningsår: 1942 Född år 1837 1/3 i St. Mölleberga

Historia om gammal man som drack
 toddy och spela kort med sig själv. s. 1-3.
 Backe som kallades "Kyllingahunnan". s. 4.
 Pengabloss. s. 4.
 Galjetacken. s. 5.
 Trolle dansade. s. 5-6.
 Piga besökte trolle; tog vit häst o.
 " red hem över markerna. s. 6.
 Lapps" - ett original. s. 7-10.
 Drängar spelade kort om skräddar-
 kärengens gris. s. 11-18.

När Bror Olsson i Stora Mölleberga drack toddi,
och spela kort med sig själv.

Bror Olsson var en glad och rolig gammal man sade
min mor, han bodde i byen där, det var först på 1850-
let när sonen Truls hade övertagit stället, sedan han hade
blifvit gift. Per Bengts Harnk, en kusin till min mor.

Då hade Bror Olsson tagit s.k. undantag som alla bru-
kade på den tiden, så tog han sig en hushållerska för han
fick ju ha någon och prata med sade han.

Men för det mesta så gick han och prata med sig
själf, som somliga gamla brukar att göra.

En dag så satte han sig till att dricka toddi och spela
kort med sig själf, han hade tagit två glas, och blanda
två toddier och en, och så blanda han kiten som det bru-
kas, och gaf som det heter, både sig själf och den andre
som det skulle hetas att han spelade med, och satte
han sitt glas till den andres och sa skål bror, de va ju
roligt att du kom och helar på mig.

Men då skratta hushållerskan där hon satt och spann,
då sa Bror Olsson, va i handen sitter du ä skrattas åt,
har du där aldrig sett en menskas dricka toddi för.

Men då svarar hon, mycket har jag sett i minn da, men
inte en sådan tosing som Bror Olsson som sitter och
dricka toddi och spelar kort med sig själv, men då
skratta de båda två, så roligt hade de två gamle.

Kan du sticka den sa då Bror Olsson när de hade spelat
lite, nej de kan du nog inte, den får du nog ta in, ja de kann-
de ja tro, ja passa du nu för nu gäller de, ä du ska i hum-
naröven innan långt de kan de då tro.

Men då skratta hushållerskan igen och stanna spinne-
rooken och titta på hon. Då tog han sitt glas och stotte
det ihop med det andra och sa, skål bror, och så drack
han först af det ena glaset och sen af det andra.

Då sa han, de va, där en galen tosing som dricker toddi af
två glas ockvår, jag väl aldrig så sett.

Men då skratta Bror Olsson och slog i bardet som det

Trä historiska backar i Stora Mölleberga.

Det finnes två backar i Stora Mölleberga som varit allmänt kända visst flera generationer, den ena af dem kallas "Hyllingakunnan", den andra galjebacken, och båda dessa har de gamle där på platsen talat om, och någon har också påstått att det vissa tider också har spökat där.

Hyllingakunnan ligger utan om byn på vägen mot Bara till höger högt upp på backen där, det är en liten så kallad littenhög, med några träd och buskar på, annars visst något märkvärdigt med den, efter min mors berättelse, ty hon är ju född i Mölleberga, så skulle den en gång långt tillbaka i tiden fått detta namn därför att en trollhona hade där kläckt ut en del kycklingar, och att det så var en trollhona också som igen i byn villas kännas vid.

Vid vissa tillfällen så var där också någon som hade sett pengabloss där vid den backen, sådan var tron långt fram på 1880-talet, och är kanske så ännu.

Det påstås också att där bodde troll i backen.

Galjebacken ligger också utan om byn till höger om vägen som går mot Örsåla, det skall ^{ha} varit en af-sättningsplats vid den backen långt tillbaka tiden påstas det, men det är nog flera hundra år sedan kanske.

Där påstods det med bestämdhet att det spökar, och att det bodde troll i den backen, en gång var den upplyftad på pelare och där dansa trollen under den, det var vid julnatten, min morfars bror Anders Bengtsson har talat om det för min mormor och hon för mig, han tjena som dräng där i byn hos Anders Jeppsson, det skulle ha hänt i den vidskepliga tiden någon gång på 1840 eller 50-talet, så sade där husbonden till drängarna när de stode ute på bygatan och såg det att backen var på pelare och där var ljus tändt och trollen dansa där efter musik som de kunde höra ända byn, är det någon af er som vågar gå till galjebacken och tälja på trollen och ta något med er därifrån som bevis så skall ni få så och så mycket, men vad det nu var att de skulle få har jag ju glömt.

Men där var ingen af dem som våga att gå dit, men
så var där en modig pige som sade får jag en svart klä-
desträja för, så skall jag gå trollen jag inte rädd för dem.

Det lofvade där husbonden, hon gick och så fort hon kom
dit så ville trollen bjuda vin på henne af en guldbägare
men hon slog till bägaren så en del af vinet spillades ut,
sedan tog hon en vilt häst som stod bunden vid den ene
pelaren och hoppa upp på och red öfver markerna till by-
en följd af alla trollen, men hon lyckades att komma före
dem in på gården och låsa porten.

Då stod trollen utanför och ville ha hästen tillbaka, men
hon sade nej, att den skulle stanna i gården.

Men innan de gick så kastade de ett glödgat lod in i
gården under grästen, som exploderade men en farlig smäll.

Den hästen var där alldeles nägan som kom och ville ha
sedan sade Anders Bengtsson, men min mormor ville inte tro
det han sade om hästen och trollen, backen var ju en vanlig
grusbäck, det påstods att pigan dog dagar efter.

Lapps i Lilla Mölleberga.

Lapps var en gammal odalman eller en bonde i Lilla Mölleberga visst på 1850-talet eller så, han hette annars Lars Persson, men han kallades allmänt för Lapps, han var ett stort gammeldags original, han gick alltid klädd i knäbyxor, mest af skinn, och vita strumpor som ju nådde långt öfver om knän, som han hade granna strumpeband till, i kulörta färger med stora toppar i båda ändar på, och så hade han en tröja af vadmål med två rader silfverknappar i när han skulle vara s. k. kyrkeklädd, och alltid när han skulle säga något så sa han alltid, osse ja sier, osse ja sier.

Så hände det en dag att de skulle slakta, och när de så hade steket grisen och de trodde att den var död så sa där Lapps som vantigt, osse ja sier, osse ja sier, vi går in till maten ä får en stekesupp, och så gjorde de så, och när de så kom ut igen så var ^{grisen} sprungen sin väg, men där sa Lapps, osse ja sier, osse ja sier, ja tror jag har tagit grisen.

Nu de tror jag inte han har far där, luer den jo baste
sa där drängen Klemmed, osse jag sier, osse jag sier, potta ti
han Klemmed, pott ti grisen, Klemme pott ti grisen.

Och sen efter den gången så kallade alla där i byen
Klemmed far, "Klemme-pott-ti-grisen."

En gång så åskade det rent farligt, och då skulle Lapps
ta hem en följa, som stod tjudeald ute på klöfvertycket,
och så glömde han att slå upp tjurpelen, utan han hoppa
upp på ryggen på foljan med det samma, och då kom
det en flablig skräll på foljan blef rädd och ryckte till,
och tjurpelen far upp och slog Lapps i huvudet, i nacken,
och det trodde han att det var åskan.

Sedan var det i väg af glatta lifvet med Lapps mot him
met, och när han så kom till porthälet så glömde han
att bocka sig utan där slog han pannan i så han fallt
balänges af och kom till att ligga i allt anamöged, men
då kom matter ut, det var hans kvinna, han kalla henne så.

Fid. 3.

De kom ju också ut alles-ammen och skulle se om han död, men då så Lapps, oss ja sier, oss ja sier, mother, kan du tro mother, älskan slo ner ute på kläfsstycket och slog mig mitt i nacken, å här se potten slog den mig mitt i pannan, oss ja sier, oss ja sier, å de inte fäselett mother, skicka bud på presten genast mother, för om där ja mother.

Men Lapps han dö inte den gången, en gång så kom där en tiggeman, å så hade Lapps nylig fått ett par vita långbyxor af mother, men dessa kunde hon inte få han till att ta på sig, men Lapps han tänkte visst här kommer väl en tiggeman en dag så skall han då få byxarna.

Så en dag så kom där ju också en tiggeman och då passade Lapps också på och gaf honom byxarna när han skulle gå till kyrkan, och det kom ju mother till att se då för hon uti och tog dem ifrån honom, men så när hon kom in igen så blef det hett för Lapps, så tog hon kvaststaken af ristkrasten och skulle gå skuntan på han med den.

Men då blef Lapps också rädd så han for ut af stugan ut öfver gården, in på logan, men mötter efter han med kvaststaken, men så skulle nu Lapps krypa igenom lämhålet till bygatan, men han kom nu inte mer än på half och där var nu mötter och banka han i ändan med kvaststaken så han skrek, aj, aj, mötter, e du galen mötter, allt folket i byen de här de ju, är näm demannens mer.

Så till sist så dog ju mötter, så blef ju Lapps fri för henne och så den dagen som hon så skulle begravas så följde han henne endast ut om porten, ä så sa han, ja farväl me de mötter, nu ses se väl aldrig mer, tack för de roliga vi har haft, ja osse ja sier, osse ja sier, nu släpper ja väl ä för af kvaststaken mer, Skabusa ä Skattnacka de kan följa de ti jorren, ä min son Hans Dröntenödd, nu går ja in och litar upp längbyerna men i e på kyrkogården, så ja kan ha dem tillrätta när det kommer någon tiggeman, osse ja sier, osse ja sier, han ska liarväl ha dem.

När de spelade kort om skräddarekärningens gris.

Det hände en gång i Stora Mällebaga på 1860-talet, alltså långt före min tid, men min mor har talat om det, men jag har sett och talat med skräddarekärningen och hennes son också, ty de ha lefvat i min ^{tid} båda två, hon hette Ingeborg, men kallades alltid för Ingebor, hennes man Anders skräddare var viest död före min tid, hon själf dog viest för en trettio år sen eller så, och då öfver mittio är gammal.

Så var där en son hemma hos henne som nyss hade blifvit dragon, han hette Lars Malmberg, men den kallade de för Malmboor.

Det var en fjant och tarre för alla, och lik sin mor, lik sin far också, ty han tänkte mest på brännvin.

Han dog för några år sedan i Nersjö, där han var ringare och kyrkovaltmästare, men det är nu länge sedan och var då viest öfver 80 år gammal efter vad jag hört.

Han hade viest i hela sitt lif endast varit ^{stilla} drift för folk, och nu skall jag berätta en rolig historia om hur det gick till när drängarna i Stora Mällebaga de spelade grisen från hans mor.

Hon var den gängen detta hände visst endast 20 år gammal eller så, och så var det vid jultiden när de hade börjat slakta lite varstans där i byen, långt före var det ju inte, ty det var ju brukligt att de alltid skulle ha blodpölsa till därre juladag, det var ju så vanligt öfver allt där i byen.

Så en kväll hade drängarne där i byen kommit öfverens om att de skulle börja julen med att fylla skräddarens Lars, eller Malmbars som de nu kallade honom för,

De hade nu köpt hem rom till toddi, och den skulle de nu dricka inne hos skräddarepärningen, det skulle bli roligt.

Så började de då spektaklet som han sa den som vätte björnen.

Så spelade de kort och drack toddi inne hos Malmbars som det nu skulle heta, och kortspel och toddikalas det var ju det bästa han visste, och det var ju också roligt tyckte hans mor.

Hon tyckte också att han blef ärad när alla drängarne där i byen bjöd toddi på han för det han nu blifvit dragon som hon toddi, det var nu annat att vara dragon, än gå där och slå dank.

Hans far var ju död nu så han kunde ju inte få vara med på kalaset, och det var ju synd om honom som alltid hade varit så glad för toddi, men hade han vänt detta nu så nog hade han väl då vänt sig i grafven var där en son sade.

När de så hade hått på att spela kort och dricka toddi till långt ut på natten så de var halffulla alle samman, Malmberg var då plakat full, och så hade de också spelat alla hans pengar från honom, och det var vänt inte många han hade.

Och när han så inte hade fler pengar så mårde de honom nu till att sätta grisen istället, och det gjorde han i fullan och villan, men det var ju inte hans egen utan hans mors gris.

Så nämnde de då grisen också ifrån honom, så kommo de då öfverens om att de skulle slakta den också om natten, så att de kunde hinna att få blodpölan färdig till juladag.

Så var där då två af de ängarne som gick in till Gören Anders by där tjente den ene, Nils Petter hette han, det var den värste spelakelumakare som fanns också, det var ju han som ledde det hela.

Så slade de på Görens den vita marren, och satte den så för
gunpakärran och körde så bort till huset och skulle ta grisen med
svinstian också, men så var där ju en bäck mellan bygatan och
huset med en spräng öfver, så tog de då svinstian med grisen i
och skulle så ara den öfver sprängen, så mätte de gå tre eller fyra
stycken vid varje sida och stätta den så att den ej skulle ramlas
ner i bäcken, och de gick så i vatten nästan till knän, men vad
gjorde väl det när de skulle drifva med skräddarekäringen.

Höringen hon grät och bad för grisen, men här hjälpte nu inga
böner, här var ett farligt skott och vären nu mitt i natten.

Malmsberg var nu så full så att han kunde inte stå längre utan
han körde på alla fyra nu framför huset och undrade vad som nu
stod på men grisen han skrek så farligt.

Men rätt som det var så glattade den utan om sprängen och kom så
ner i bäcken, grisen gaf sig till att gallskeppa af alla krafter så att det
kom en del af ben delna ut och skulle se vad som stod på nu.

Där i Gupra är spår skräddarekäringen^{gris} (var där en af dem som

sader jag skall ha fast i min paffert så skall ja min själ sal-
ta han i ännen, de e none af Malls tatträ kan ja tro. från Örsvala,
så far han ing efter den och skjut, men det tog bara i gumpakär-
ran, marran ryckte till så rädd hon blef för smällen så kvin-
stian hade så när ramlat af gumpakärren, ty nu hade de ja
efter stor måda fått den upp på den äntligen.

Wa fan skjuter ni efter så då Nils Pitter ser ni inte vem det är,
så kom de då närmare, och säg^{de} så att det var byens dränga
som nu hade dragit den upp af bäcken och satt den på kärren.

Wa fan menar ni med det, var där då en som sade: skall ni
själa hennes gris mitt i matten, är ni spritt galna.

Det är inte hennes gris nu längre. så då Nils Pitter, nu e de väl
vi har vunnit den på kortspel i kväll, och nu ska vi ha den
in på Gjörens gård och slakta den, så att jölnan kan bli för dig
till juladag så då Nils Pitter.

Nu tror jag då att hin är lös, var där då en af mannarne som
sade, så galet har ja där inte sett när gång, så gammal jag är.

Gören och dessom hade ju lagd sig, men satt ju upp, när hörde skottet och kom utt han med, men han berättade så att han hade nära dött, så de andre visste nu inte riktigt vad de nu skulle tro om det, eller hur det skulle sluta heller.

Men Gören han bara skratta och slog åt att de skulle tåga och se på galenskapen, han kände ju sin Nils Petter som en stor spektakelsmakare, så lät de då in på Görens gård med svinstian, vattnet rändde nu af den, gören var visst half död af förskräckelse, och allt folket följde nu efter som på en begrafning, och det var nu långt öfver midnatt.

Tageborg kom nu grätande, och Malmborg kryppande på alla fyra, tänk vilken syn för gudarn.

Och när de så kommo in om porten så kom hunden ut af boen och hållt ett farligt väsen, han tyckte inte om att det kom så många främmande mitt i natten, det var han inte vand sed.

Men då ryckte mårren till igen och hela svinstian den ramlade nu af härran som nu slog upp, svinstian gick nu

Fid. 7.

i sönder och grisen kom ut, och nu blef där ett farligt gäve
att leka tafatt med grisen, men så till sist så fick de
där äntligen fast i ben, men där hade Nils Petter varit ef-
ter en bälja och stor slakteknif en annan dräng kom med
ett gammal träg som de skulle skälla den i, Nils Petter
höllade nu upp skjortärmarna öfver armbågarna, och då
förstod ju Lungeborg att det var allvar med slagten.

Men där fallt hon på knä för Nils Petter och bad för grisen
och grät, alla de andra de skratta så det eka i gården.

Då skällde han den på nyft, och så skulle de se mot porten
där kom nu Malmberg krypan de på alla fyra, och nu skrat-
tade de ändå värre, han hade ju inte kunnat komma så
fart som de andra, när han skulle krypa dit.

Då sade Lungeborg, jösses mitt kära barn, kom nu med
mig hem så skall jag spela kort med dig, men hur skulle
väl det gå till, när hon grät, och han var full så att han
måste krypa öfver vägen och öfver sprängen.

N: 8.

Så gick han då hem, men han kände väl eller hur han nu kom hem, det vet jag inte, men hem kom han ju.

Så slapp då drängarne grisen in i vinstian igen sedan de lagat den så gätt de kunde, men det fick de vinst ha hjälp med också ty nu var de ju så fulla att den kunde knappast hjälpa stå, och så körde de där bort igen och satte den på sin plats, men det var väl mest bönarna som fick hjälpa till med detta också.

Så fick då Langeborg sin gris igen, men då var där vinst inte mycket lif i den, väl var den ju också så den såg ju farlig ut dit slacks djuret.

Men ändå värre kunde det gätt för Malmberg ty han fick ju dille om natten, så de trodde att han hade dött, han blef rent vild och galen så att de måste hålla honom.

Det sades att de hade lagt kalk i trodden till honom, nu blef drängarne ledna ty de måste nu vaka öfver honom hela natten, och där lofvade de, att ^{de} galen skulle de aldrig ställa till mer.

[Sann händelse.]